

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 15 Μαΐου 2023
(OR. en)

9135/23

JEUN 84
SUSTDEV 73
SOC 303
EDUC 157
EMPL 201

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Αντιπροσωπίες
Θέμα:	Συμπεράσματα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, σχετικά με την κοινωνική διάσταση της βιώσιμης Ευρώπης για τη νεολαία

Διαβιβάζονται συνημμένως στις αντιπροσωπίες τα ως άνω συμπεράσματα, τα οποία εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο (Παιδεία, Νεολαία, Πολιτισμός και Αθλητισμός), κατά τη σύνοδό του στις 15 και 16 Μαΐου 2023.

Συμπεράσματα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών,
συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, σχετικά με την κοινωνική διάσταση
της βιώσιμης Ευρώπης για τη νεολαία

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΩΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ,
ΣΥΝΕΛΘΟΝΤΕΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ:

1. Ότι οι ευρωπαϊκοί στόχοι για τη νεολαία #3 και #10, όπως προσαρτώνται στη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη νεολαία, με τίτλο «Κοινωνίες χωρίς αποκλεισμούς» και «Βιώσιμη πράσινη Ευρώπη», επιδιώκουν τη «διευκόλυνση και διασφάλιση της ένταξης όλων των νέων στην κοινωνία» και να «επιτευχθεί μια κοινωνία στην οποία όλοι οι νέοι θα είναι περιβαλλοντικά ενεργοί, μορφωμένοι και ικανοί να κάνουν τη διαφορά στην καθημερινή τους ζωή»¹.

¹ Παράρτημα 3 του ψηφίσματος του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, σχετικά με πλαίσιο ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της νεολαίας: Η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη νεολαία 2019-2027, ΕΕ C 456 της 18.12.2018.

2. Ότι οι νέοι είναι ισχυροί παράγοντες² αλλαγής και καινοτομίας και βασικοί εταίροι στην υλοποίηση της Ατζέντας του 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και άλλων πολυμερών συμφωνιών και πράξεων, συμπεριλαμβανομένης της συμφωνίας του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή³ και της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας⁴. Επιπλέον, η αρχή ότι κανείς δεν θα μείνει στο περιθώριο επαναλαμβάνεται στην Ατζέντα 2030 του ΟΗΕ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη⁵. Σύμφωνα με τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα δικαιώματα του παιδιού, κάθε παιδί έχει το δικαίωμα να εκφράζει ελεύθερα τις απόψεις του για όλα τα θέματα που το αφορούν⁶. Οι νέοι έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν ουσιαστικά στην ανάπτυξη, την εφαρμογή, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επακολούθηση της εφαρμογής των πολιτικών που τους επηρεάζουν προσωπικά, αλλά και την κοινωνία γενικότερα⁷.
3. Την αναγνώριση του διαγενεακού διαλόγου και της υπευθυνότητας μεταξύ των γενεών ως ακρογωνιαίων λίθων της ορθής χάραξης πολιτικής⁸, την αναγνώριση του κρίσιμου ρόλου των νέων στην περιβαλλοντική δράση και τη σημασία της ανάδειξης της προόδου που έχει σημειωθεί όσον αφορά την προώθηση της ουσιαστικής συμμετοχής των νέων⁹.

² Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την επιτάχυνση της υλοποίησης της Ατζέντας 2030 του ΟΗΕ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη — Καλύτερη ανοικοδόμηση στον απόηχο της κρίσης COVID-19 (έγγρ. 9850/21).

³ Ηνωμένα Έθνη, Συμφωνία του Παρισιού, 2015.

⁴ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία», COM(2019) 640 final.

⁵ Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development (Να αλλάξουμε τον κόσμο μας: η Ατζέντα του 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη)· Έκδοση της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, A/RES/70/1.

⁶ ΟΗΕ, Διεθνής Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού. Ψήφισμα 44/25 της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ.

⁷ Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη διαφύλαξη και τη δημιουργία χώρων της κοινωνίας των πολιτών για τους νέους προκειμένου να διευκολύνουν την ουσιαστική συμμετοχή των νέων (2021/C 501 I/04).

⁸ Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την προώθηση της διαγενεακής διάστασης στον τομέα της νεολαίας με σκοπό την προαγωγή του διαλόγου και της κοινωνικής συνοχής (2022/C 495/03).

⁹ Στοκχόλμη +50, The Global Youth Policy Paper (Έγγραφο πολιτικής για την παγκόσμια νεολαία): τρίτη επίσημη έκδοση, Μάιος 2022.

4. Το Ευρωπαϊκό Έτος Νεολαίας 2022¹⁰ έδωσε ώθηση στην ενδυνάμωση και τη στήριξη των νέων, συμπεριλαμβανομένων των νέων που έχουν λιγότερες ευκαιρίες, ώστε να αποκτήσουν συναφείς γνώσεις και δεξιότητες προκειμένου να γίνουν ενεργοί και συνειδητοποιημένοι πολίτες και παράγοντες αλλαγής. Κατά τη διάσκεψη λήξης του Ευρωπαϊκού Έτους Νεολαίας με τίτλο «Διεκδίκησε το μέλλον» στις 6 Δεκεμβρίου 2022, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και τα ενδιαφερόμενα μέρη από τον χώρο της νεολαίας επανέλαβαν την κοινή δέσμευσή τους να ενσωματώσουν μια προοπτική που αφορά τους νέους στη χάραξη πολιτικής και να αυξήσουν τη συμμετοχή τους στις διαδικασίες χάραξης πολιτικής. Ζητήθηκε επίσης μεγαλύτερη επικέντρωση στην προληπτική υγειονομική περίθαλψη, την καταπολέμηση των προβλημάτων ψυχικής υγείας και της μοναξιάς, καθώς και μεγαλύτερη συμμετοχή σε οργανωμένες αθλητικές δραστηριότητες.

ΕΧΟΝΤΑΣ ΕΠΙΓΝΩΣΗ ΟΤΙ:

5. Η εξέταση της κοινωνικής διάστασης της βιώσιμης ανάπτυξης¹¹ αποτελεί κρίσιμη πτυχή για την ενδυνάμωση των ευάλωτων ομάδων της κοινωνίας. Τα ζητήματα που άπτονται της βιώσιμης ανάπτυξης είναι διατομεακά. Ο κοινωνικοοικονομικός αποκλεισμός και ο αποκλεισμός από τις δημοκρατικές διαδικασίες συμβαδίζουν, επηρεάζοντας τον βαθμό στον οποίο οι νέοι είναι σε θέση να συμμετέχουν σε δράσεις για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Η επίτευξη δίκαιης, βιώσιμης και συμπεριληπτικής ανάπτυξης μέσω δημοκρατικών διαδικασιών πρέπει να λαμβάνει υπόψη όλες τις οπτικές και τις γνώμες, μέσω των αρχών της ελευθερίας του λόγου και της ελευθερίας του Τύπου και μέσω διαδικασιών χωρίς αποκλεισμούς σε όλα τα επίπεδα.
6. Η ομάδα που ορίζουμε ως «νεολαία» αποτελείται από άτομα διαφόρων ταυτοτήτων, με διαφορετικές ικανότητες, ανάγκες, επιθυμίες, πόρους και ενδιαφέροντα που αντιμετωπίζουν ποικίλες προκλήσεις και ευκαιρίες και προέρχονται από διάφορα εκπαιδευτικά, πολιτιστικά, γεωγραφικά, οικονομικά και κοινωνικά περιβάλλοντα. Οι διαφορές αυτές επηρεάζουν τα ενδιαφέροντα, τις δυνατότητες και την ικανότητά τους να συμμετέχουν σε δράσεις για τη βιώσιμη ανάπτυξη και το περιβάλλον.

¹⁰ Απόφαση (ΕΕ) 2021/2316 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με το Ευρωπαϊκό Έτος Νεολαίας (2022), ΕΕ L 462 της 28.12.2021, σ. 1.

¹¹ Για τον ορισμό της «κοινωνικής διάστασης της βιώσιμης ανάπτυξης», βλ. παράρτημα II του παραρτήματος.

7. Παράγοντες όπως οι διαφορές στην πληθυσμιακή πυκνότητα και τη δημογραφική διάρθρωση, δηλαδή μεταξύ αστικών, αγροτικών και απομακρυσμένων, περιφερειακών, λιγότερο ανεπτυγμένων και εξόχως απόκεντρων περιοχών, επίσης επηρεάζουν τις δυνατότητες πρόσβασης και τη διαθεσιμότητα βιώσιμων υποδομών για τη νεολαία.
8. Η πανδημία COVID-19, η ενεργειακή κρίση που προκάλεσε ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά της Ουκρανίας και η κλιματική κρίση ανέδειξαν τις ανισότητες στις κοινωνίες μας, καθώς οι κρίσεις έχουν πλήξει ομάδες νέων με διαφορετικούς τρόπους και μάλιστα ορισμένες ομάδες δυσανάλογα. Η άνιση πρόσβαση των νέων που έχουν λιγότερες ευκαιρίες στα ανθρώπινα δικαιώματα, όπως η πρόσβαση στην εκπαίδευση και την υγειονομική περίθαλψη, έγινε ακόμη πιο εμφανής κατά τη διάρκεια αυτών των κρίσεων. Προϋποθέσεις όπως η ψυχική και σωματική υγεία, οι συνθήκες διαβίωσης και στέγασης, η πρόσβαση σε τυπική, μη τυπική και άτυπη μάθηση, οι ευκαιρίες απασχόλησης και οι δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου είναι ζωτικής σημασίας για την ανθεκτικότητα των νέων και τις ευκαιρίες που έχουν για βιώσιμο τρόπο ζωής.
9. Η δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι αδιαίρετα σε σχέση με τη βιώσιμη ανάπτυξη, καθώς η κλιματική αλλαγή έχει δυσανάλογο αντίκτυπο στις περιθωριοποιημένες ομάδες που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση. Οι άνθρωποι που διαθέτουν τους λιγότερους πόρους έχουν τη μεγαλύτερη δυσκολία να προσαρμοστούν στις αλλαγές που σχετίζονται με το κλίμα¹² και όσοι αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας είναι πιθανότερο να διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο έκθεσης σε ρύπανση και περιβαλλοντικά προβλήματα¹³. Επιπλέον, οι νέοι που εξαρτώνται από τους φυσικούς πόρους με διάφορους τρόπους, προκειμένου να εργαστούν, να ζήσουν ή να ασχοληθούν με τις πολιτιστικές παραδόσεις τους, μπορεί να επηρεαστούν αρνητικά από την κλιματική αλλαγή με τρόπους που θέτουν σε κίνδυνο τη δυνατότητά τους να διαμορφώσουν τη ζωή τους¹⁴.

¹² ΟΗΕ, Παγκόσμια έκθεση για τη νεολαία (2020).

¹³ Eurostat, Quality of life indicators - natural and living environment (Δείκτες ποιότητας ζωής – φυσικό περιβάλλον και περιβάλλον διαβίωσης), 2022.

¹⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Διαμορφώνοντας μια Ευρώπη ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή - η νέα στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή» COM(2021) 82 final.

ΕΚΤΙΜΟΥΝ ΟΤΙ:

10. Όλοι οι νέοι θα πρέπει να έχουν καλές συνθήκες διαβίωσης, προοπτικές απασχόλησης, τη δυνατότητα να διαμορφώνουν τη ζωή τους και να επηρεάζουν τη χάραξη πολιτικής και την ανάπτυξη της κοινωνίας. Οι νέοι αποτελούν ένα από τα δυνατά σημεία των κοινωνιών μας, ενώ είναι και κάτοχοι ατομικών δικαιωμάτων και παράγοντες αλλαγής¹⁵.
11. Οι γνώσεις, οι οπτικές και οι εμπειρίες των νέων συμβάλλουν σε πιο λυσιτελείς πολιτικές αποφάσεις και είναι πολύτιμοι πόροι στη δημοκρατική διαδικασία. Η πολιτική για τη νεολαία θα πρέπει να υιοθετήσει διττή προσέγγιση, αναπτύσσοντας και διαμορφώνοντας πρωτοβουλίες απευθείας με τους νέους, για λογαριασμό τους και από τους ίδιους τους νέους μέσω της ενεργού και ουσιαστικής συμμετοχής τους, και εντάσσοντας την πολιτική για τη νεολαία σε όλους τους τομείς πολιτικής.
12. Η πολιτική της ΕΕ για τη νεολαία, συμπεριλαμβανομένου του διαλόγου της ΕΕ για τη νεολαία, θα πρέπει να συμβάλει στη δημιουργία μιας κοινωνίας που θα προορίζεται για όλες τις γενιές, τη σημερινή και τις μελλοντικές, στην οποία θα συζητούνται και θα επιλύονται οι μείζονες προκλήσεις που αφορούν κοινωνικά ζητήματα, όπως η φτώχεια, η ακούσια μοναξιά¹⁶, η ψυχική υγεία, η βιώσιμη ανάπτυξη και η κλιματική αλλαγή, χωρίς επιδείνωση της παγκόσμιας κατάστασης.
13. Η περαιτέρω κοινωνική ένταξη όλων των νέων είναι απαραίτητη για την προώθηση της κατανόησης των διασυνδεδεμένων παγκόσμιων προκλήσεων που αντιμετωπίζει ο κόσμος και για τη στήριξη των νέων ώστε να αποκτήσουν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις ικανότητες που απαιτούνται για να ζουν με πιο βιώσιμο τρόπο και να συμβάλλουν τόσο μεμονωμένα όσο και συλλογικά σε μια πιο βιώσιμη κοινωνία. Τα προγράμματα της ΕΕ για τη νεολαία Erasmus+ και το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης, καθώς και άλλα ενωσιακά και εθνικά προγράμματα και δραστηριότητες εθελοντισμού ή κοινωνικής υπηρεσίας, όπου υπάρχουν, και οι πρωτοβουλίες για τη συμμετοχή των πολιτών στα κοινά, μπορούν να αποτελέσουν χρήσιμα εργαλεία για τον σκοπό αυτό.

¹⁵ Συμπεράσματα του Συμβουλίου για την ενίσχυση της δέσμευσης των νέων, ως παραγόντων αλλαγής, υπέρ της προστασίας του περιβάλλοντος, (2022/C 159/07).

¹⁶ Για τον ορισμό της «μοναξιάς», βλ. παράρτημα II του παραρτήματος.

14. Όλοι οι νέοι θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε επαληθευμένες τεκμηριωμένες πληροφορίες και δεδομένα, διατυπωμένα κατά τρόπο προσβάσιμο, φιλικό προς τους νέους και σε πολλές γλώσσες, ώστε να διασφαλίζεται ότι όλοι οι νέοι μπορούν να αφομοιώσουν τις πληροφορίες και να καλλιεργήσουν βιώσιμη συμπεριφορά και τον ρόλο τους ως παράγοντες αλλαγής και ως ενημερωμένοι πολίτες.

ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΟΥΝ:

15. Ότι ο παγκόσμιος χαρακτήρας των προκλήσεων όπως η πανδημία COVID-19, η κλιματική αλλαγή και η απώλεια βιοποικιλότητας απαιτούν την ευρύτερη δυνατή συνεργασία, σε όλα τα επίπεδα, με διασφάλιση της ουσιαστικής και αποτελεσματικής συμμετοχής των νέων.
16. Την ανάγκη για περαιτέρω συμμετοχή των νέων σε πολιτικές βιώσιμης ανάπτυξης σε όλα τα επίπεδα, προκειμένου να αξιοποιηθούν οι δυνατότητες και η δημιουργικότητα των νέων, αναγνωρίζοντας ότι η επένδυση στους νέους παρέχει ισχυρή μόχλευση για ένα βιώσιμο μέλλον. Η αναγκαιότητα του διαλόγου σχετικά με τα δεοντολογικά και κοινωνικά ζητήματα γύρω από τη βιώσιμη ανάπτυξη, τόσο μεταξύ των νέων όσο και μεταξύ των διαφόρων γενεών στην κοινωνία, μέσω, για παράδειγμα, του διαγενεακού διαλόγου, έχει ουσιαστική σημασία για την ενίσχυση της ελπίδας και για την κατανόηση και τον σεβασμό των διαφορετικών προοπτικών και πραγματικοτήτων.

17. Ότι πολλοί νέοι στην Ευρώπη γνωρίζουν τα θέματα που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα και το περιβάλλον και δραστηριοποιούνται για την αντιμετώπιση των σχετικών ανησυχιών τους. Ταυτόχρονα, υπάρχουν νέοι που δεν ασχολούνται με κοινωνικά ζητήματα. Το επίπεδο δραστηριοποίησης και συμμετοχής ποικίλλει μεταξύ των νέων και εξαρτάται από διάφορους παράγοντες, όπως, για παράδειγμα, η πρόσβαση σε πληροφορίες, το εκπαιδευτικό υπόβαθρο, η κοινωνικοοικονομική κατάσταση ή η γεωγραφική θέση. Οι διάφορες ομάδες νέων χρειάζονται διαφορετικές μορφές παρότρυνσης και στήριξης για να συμμετάσχουν στην ανάπτυξη της κοινωνίας. Είναι αναγκαίο, συνεπώς, να υιοθετηθεί ολιστική προσέγγιση και να αναπτυχθούν συμμετοχικές δράσεις χωρίς αποκλεισμούς κατά την αντιμετώπιση ζητημάτων, όπως η βιώσιμη ανάπτυξη, τα ανθρώπινα δικαιώματα, η ισότητα των φύλων, οι ίσες ευκαιρίες, η κοινωνική δικαιοσύνη και η κλιματική αλλαγή.
18. Ότι οι οργανώσεις νεολαίας, οι κοινωνικομορφωτικές δραστηριότητες για τους νέους και άλλες δραστηριότητες μη τυπικής και άτυπης μάθησης είναι σημαντικές για την παροχή πληροφοριών και στήριξης σε νέους που βρίσκονται εκτός επίσημων δομών και συχνά συμπληρώνουν τις υπηρεσίες που παρέχονται από τις δημόσιες αρχές σε όλα τα επίπεδα.

ΣΗΜΕΙΩΝΟΥΝ:

19. Το μήνυμα των συμμετεχόντων στη διάσκεψη της ΕΕ για τη νεολαία του Μαρτίου 2023 για τη σημασία της παροχής στους νέους αξιόπιστων, προσβάσιμων και φιλικών προς τους χρήστες πληροφοριών και πρόσβασης σε τυπική και μη τυπική εκπαίδευση σχετικά με τη βιωσιμότητα και την κλιματική αλλαγή. Σημειώνουν επίσης το μήνυμά τους για τη σημασία της αξιοποίησης διαγενεακών και διεπιστημονικών προσεγγίσεων για την ενδυνάμωση των νέων, παρέχοντάς τους τις απαραίτητες πληροφορίες, γνώσεις και εργαλεία σχετικά με τον τρόπο συμμετοχής σε βιώσιμες και χωρίς αποκλεισμούς πρακτικές.

ΚΑΛΟΥΝ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ, ΣΤΑ ΕΝΔΕΔΕΙΓΜΕΝΑ ΕΠΙΠΕΔΑ:

20. Να παρέχουν προσβάσιμες, βιώσιμες και πολυεπίπεδες δομές διακυβέρνησης¹⁷ και ευκαιρίες για τις οργανώσεις νεολαίας και τους νέους, μεταξύ άλλων τις υποεκπροσωπούμενες ομάδες νέων, σύμφωνα με τις υφιστάμενες βέλτιστες πρακτικές, π.χ. τον κώδικα ορθής πρακτικής του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη συμμετοχή των πολιτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων¹⁸, ώστε να καταστεί δυνατή η ουσιαστική συμμετοχή και να διευκολυνθούν οι προσβάσιμοι μηχανισμοί για την παροχή ανατροφοδότησης και τη διενέργεια αξιολόγησης τέτοιων διαδικασιών.
21. Να προωθούν ευκαιρίες εκπαίδευσης ώστε οι εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας να αναπτύσσουν τις απαραίτητες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες για να μπορούν να χειρίζονται στις πρακτικές τους ζητήματα κοινωνικής ένταξης και βιώσιμης ανάπτυξης, με μη τυπικό τρόπο.
22. Να ενθαρρύνουν την ανάπτυξη ευκαιριών κατάρτισης και επαγγελματικής μάθησης για τους εκπαιδευτές¹⁹, συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας, για την καλύτερη ενημέρωση, εκπαίδευση και ενδυνάμωση όλων των νέων σε θέματα βιώσιμης ανάπτυξης, προκειμένου οι νέοι να έχουν τη δυνατότητα να κάνουν συνειδητές και βιώσιμες επιλογές στην καθημερινή ζωή και να συμμετέχουν στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

¹⁷ Συμπεράσματα του Συμβουλίου με θέμα την ενίσχυση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης κατά την προώθηση της συμμετοχής των νέων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, 2021/C 241/03.

¹⁸ Συμβούλιο της Ευρώπης, Κώδικας ορθής πρακτικής για τη συμμετοχή των πολιτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, CONF/PLE (2009) CODE1.

¹⁹ Για τον ορισμό των «εκπαιδευτών», βλ. παράρτημα II του παραρτήματος.

23. Να δώσουν προτεραιότητα στην ψυχική υγεία και ευεξία των νέων, ιδίως αναγνωρίζοντας τα προβλήματα ψυχικής υγείας ως μία από τις σημαντικότερες ανησυχίες για την υγεία των νέων²⁰, ενισχύοντας την προαγωγή της ψυχικής υγείας με βάση τη γνώση, την ενημέρωση σχετικά με την ψυχική υγεία και τις προσπάθειες πρόληψης σε διάφορα περιβάλλοντα μέσω διατομεακών προσεγγίσεων και προωθώντας και αναπτύσσοντας ισότιμη πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες υγείας που είναι ολοκληρωμένες, ασφαλείς και ανθρωποκεντρικές, προκειμένου να βελτιωθεί η υγεία, η ευημερία και η ποιότητα ζωής των νέων και επακολούθως να αυξηθεί η ισχύς και η ανθεκτικότητα της κοινωνίας στο σύνολό της.
24. Να εξετάσουν την εφαρμογή προοπτικής για τη νεολαία με βάση τα δικαιώματα²¹ στις πολιτικές για βιώσιμες υποδομές, ιδίως όσον αφορά οικονομικά προσιτές και προσβάσιμες δημόσιες συγκοινωνίες και στέγαση, προκειμένου να παρέχονται σε όλους τους νέους βιώσιμες και πράσινες επιλογές.

ΚΑΛΟΥΝ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΤΗΡΟΥΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ, ΣΤΟΥΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΣΤΑ ΕΝΔΕΔΕΙΓΜΕΝΑ ΕΠΙΠΕΔΑ:

25. Να λάβουν υπόψη τα αποτελέσματα του 9ου κύκλου του διαλόγου της ΕΕ για τη νεολαία, κατά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή μελλοντικών πολιτικών που σχετίζονται με την κοινωνική ένταξη και τη βιώσιμη ανάπτυξη.
26. Να διασφαλίσουν την πρόσβαση όλων των νέων στα δικαιώματά τους σύμφωνα με τις διεθνείς διακηρύξεις και συμβάσεις, συμπεριλαμβάνοντας προοπτική για τη νεολαία με βάση τα δικαιώματα στον σχεδιασμό, την εφαρμογή, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση μέτρων που επηρεάζουν τους νέους σε όλα τα επίπεδα. Είναι σημαντικό να δίνεται η δυνατότητα στους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων να διαθέτουν τις απαραίτητες ικανότητες και πρόσβαση στα κατάλληλα εργαλεία για τη δημιουργία συμμετοχικών διαδικασιών λήψης αποφάσεων χωρίς αποκλεισμούς.

²⁰ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης, Children and Mental Health: preventive approaches to anxiety and depression (Παιδιά και ψυχική υγεία: προληπτικές προσεγγίσεις του άγχους και της κατάθλιψης), Υπηρεσία Εκδόσεων, 2021.

²¹ Για τον ορισμό της «προοπτικής για τη νεολαία με βάση τα δικαιώματα», βλ. παράρτημα II του παραρτήματος.

27. Να στηρίζουν περαιτέρω την έρευνα και την ανάλυση, χρησιμοποιώντας υφιστάμενα εργαλεία όπως η Youth Wiki²², και να συλλέξουν αναλυτικά δεδομένα σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο ο κοινωνικός αποκλεισμός και η κλιματική αλλαγή σχετίζονται με την ψυχική υγεία, την ευεξία και τις συνθήκες διαβίωσης των νέων, λαμβάνοντας υπόψη ότι ενδέχεται να χρειαστούν νέοι δείκτες και μηχανισμοί παρακολούθησης για τη μέτρηση των επιπτώσεων του κοινωνικού αποκλεισμού και της κλιματικής αλλαγής.
28. Να βελτιώσουν την προσβασιμότητα σε διάφορους μηχανισμούς συμμετοχής, όπως τα συμβούλια νεολαίας, οι ακροάσεις των νέων και οι συμμετοχικές διασκέψεις, συμπεριλαμβανομένου του διαλόγου της ΕΕ για τη νεολαία, καθώς και σε ψηφιακά εργαλεία συμμετοχής, διασφαλίζοντας ότι οι μηχανισμοί και τα εργαλεία αυτά εστιάζουν στους προβληματισμούς των διαφόρων ομάδων νέων στην κοινωνία, συμπεριλαμβανομένων των μη εκπροσωπούμενων και υποεκπροσωπούμενων ομάδων νέων, ώστε οι νέοι να συμμετέχουν και να αναλαμβάνουν ηγετικό ρόλο στους εν λόγω μηχανισμούς.
29. Να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητες του προγράμματος Erasmus+, του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης και του ΕΚΤ+, συμπεριλαμβανομένης, κατά περίπτωση, της πρωτοβουλίας ALMA, ώστε να δημιουργηθούν δυνατότητες για πιο συμπεριληπτικά και βιώσιμα έργα και δράσεις κινητικότητας, μεταξύ άλλων υβριδικής κινητικότητας, για όλους τους νέους. Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στη συμμετοχή των νέων που έχουν λιγότερες ευκαιρίες.

²² Η Youth Wiki είναι μια διαδικτυακή πλατφόρμα που φιλοξενείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και παρουσιάζει πληροφορίες σχετικά με τις πολιτικές των ευρωπαϊκών χωρών για τη νεολαία.

ΚΑΛΟΥΝ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ
ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ:

30. Να εξασφαλίζει μακροπρόθεσμα μέτρα πληροφόρησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, μεταξύ άλλων μέσω της Ευρωπαϊκής Δικτυακής Πύλης της Νεολαίας και άλλων σχετικών εργαλείων πληροφόρησης, με φιλικό προς τους νέους, συμπεριληπτικό και προσβάσιμο τρόπο και σε πολλές γλώσσες, όσον αφορά τις πολιτικές και τα προγράμματα της ΕΕ που σχετίζονται με τη βιώσιμη ανάπτυξη και την κλιματική αλλαγή, καθώς και με συμμετοχικές διαδικασίες εντός των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων.
31. Να διευκολύνει τις ευκαιρίες για δραστηριότητες μάθησης από ομότιμους σχετικά με τη βιωσιμότητα και την ένταξη.
32. Να προωθεί περαιτέρω και να στηρίζει τη διατομεακή προσέγγιση και τις συνέργειες με άλλες πρωτοβουλίες, όπως η συμμαχία «Εκπαίδευση για το Κλίμα», η σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με τη μάθηση για την πράσινη μετάβαση και τη βιώσιμη ανάπτυξη²³ και το «Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους».

²³ ΕΕ C 243 της 27.6.2022, σ. 1.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

Κατά την έγκριση των παρόντων συμπερασμάτων, το Συμβούλιο και οι αντιπρόσωποι των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντες στο πλαίσιο του Συμβουλίου, έλαβαν υπόψη τα ακόλουθα έγγραφα:

- Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, COM(2019) 640 final.
- Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Διαμορφώνοντας μια Ευρώπη ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή — η νέα στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, COM(2021) 82 final.
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την επιτάχυνση της υλοποίησης της Ατζέντας 2030 του ΟΗΕ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη — Καλύτερη ανοικοδόμηση στον απόηχο της κρίσης COVID-19 (έγγρ. 9850/21).
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη διαφύλαξη και τη δημιουργία χώρων της κοινωνίας των πολιτών για τους νέους προκειμένου να διευκολύνουν την ουσιαστική συμμετοχή των νέων, (2021/C 501 I/04).
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την προώθηση της διαγενεακής διάστασης στον τομέα της νεολαίας με σκοπό την προαγωγή του διαλόγου και της κοινωνικής συνοχής (2022/C 495/03).
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου για την ενίσχυση της δέσμευσης των νέων, ως παραγόντων αλλαγής, υπέρ της προστασίας του περιβάλλοντος, (2022/C 159/07).

- Συμπεράσματα του Συμβουλίου με θέμα την ενίσχυση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης κατά την προώθηση της συμμετοχής των νέων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, 2021/C 241/03.
- Συμβούλιο της Ευρώπης, Κώδικας ορθής πρακτικής για τη συμμετοχή των πολιτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, CONF/PLE (2009) CODE1.
- Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – Ένωση ισότητας: στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία 2021-2030, COM(2021) 101 final.
- Απόφαση (ΕΕ) 2021/2316 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με το Ευρωπαϊκό Έτος Νεολαίας (2022), *ΕΕ L 462 της 28.12.2021, σ. 1*.
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης, Children and Mental Health: preventive approaches to anxiety and depression: European platform for investing in children (Παιδιά και ψυχική υγεία: προληπτικές προσεγγίσεις του άγχους και της κατάθλιψης – Ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την επένδυση στα παιδιά), Υπηρεσία Εκδόσεων, 2021.
- Eurostat, Quality of life indicators - natural and living environment (Δείκτες ποιότητας ζωής – φυσικό περιβάλλον και περιβάλλον διαβίωσης). Σεπτέμβριος 2022.
- Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Συμβούλιο και Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Διοργανική διακήρυξη για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων (2017/C 428/09).
- Πλαίσιο για την εφαρμογή της στρατηγικής της Οικονομικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη σχετικά με την εκπαίδευση για τη βιώσιμη ανάπτυξη από το 2021 έως το 2030.
- Έκθεση επιστημονικών στοιχείων για τη χάραξη πολιτικής του Κοινού Κέντρου Ερευνών, Baarck, J., Balahur-Dobrescu, A., Cassio, L.G., D'hombres, B., Pasztor, Z. και Tintori, G., Loneliness in the EU. Insights from surveys and online media data (Η μοναξιά στην ΕΕ – Συμπεράσματα από έρευνες και στοιχεία από διαδικτυακά μέσα ενημέρωσης), Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο, 2021.
- ΟΟΣΑ, Global Teaching InSights, Teaching for Climate Action – Summary of Insights (Παγκόσμια συμπεράσματα για τη διδασκαλία, Διδασκαλία για τη δράση για το κλίμα – Συνοπτικά συμπεράσματα), 2021.

- Ψήφισμα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, σχετικά με πλαίσιο ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της νεολαίας: Η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη νεολαία 2019-2027. *EE C 456 της 18.12.2018*.
- Στοκχόλμη +50, The Global Youth Policy Paper (Εγγραφο πολιτικής για την παγκόσμια νεολαία): τρίτη επίσημη έκδοση, Μάιος 2022.
- Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development (Να αλλάξουμε τον κόσμο μας: η Ατζέντα του 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη)· Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, A/RES/70/1.
- ΟΗΕ, Παγκόσμια έκθεση για τη νεολαία (2020).
- ΟΗΕ, Συμφωνία του Παρισιού, 2015.
- ΟΗΕ, Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία. Σειρά Συνθηκών 2515, 2006.
- ΟΗΕ, Σύμβαση για την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα, Aarhus, 1998.
- ΟΗΕ, Διεθνής Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού (1989) Συνθήκη αριθ. 27531. ΟΗΕ, Σειρά Συνθηκών 1577, άρθρο 12.
- ΟΗΕ, Οικουμενική Διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου, 1948.
- ΟΗΕ, Έκθεση της Διεθνούς Επιτροπής για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη, «Our common future» («Το κοινό μας μέλλον»), [έκθεση Brundtland], A/42/427, 1987.

ΟΡΙΣΜΟΙ

Για τον σκοπό των παρόντων συμπερασμάτων του Συμβουλίου, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

Εκπαιδευτές: περιλαμβάνονται οι εκπαιδευτικοί (με αναγνώριση της ιδιότητας του εκπαιδευτικού ή ισοδύναμης σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική) και οι αρμόδιοι παροχής κατάρτισης (κάθε πρόσωπο που επιτελεί μία ή περισσότερες δραστηριότητες σε σχέση με το επάγγελμα της θεωρητικής ή πρακτικής κατάρτισης, είτε σε ίδρυμα εκπαίδευσης ή κατάρτισης είτε στον χώρο εργασίας). Περιλαμβάνονται οι εκπαιδευτικοί στη γενική και την τριτοβάθμια εκπαίδευση, οι εκπαιδευτικοί και εκπαιδευτές στην αρχική και τη συνεχιζόμενη ΕΕΚ, καθώς και οι επαγγελματίες στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα και οι εκπαιδευτές ενηλίκων και οι εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας²⁴.

Μοναξιά: η μοναξιά έχει έντονο υποκειμενικό χαρακτήρα. Πρόκειται για την αντίληψη της ασυμφωνίας μεταξύ του επιθυμητού δικτύου σχέσεων ενός ανθρώπου και του πραγματικού δικτύου σχέσεων που αυτός έχει. Η μοναξιά βιώνεται ως άκρως αρνητική εμπειρία. Δεν σημαίνει μόνο ότι ο άνθρωπος έχει ελάχιστες κοινωνικές επαφές αλλά και ότι αντιλαμβάνεται ότι οι σχέσεις αυτές δεν είναι αρκούντως ικανοποιητικές. Με άλλα λόγια, μοναξιά δεν σημαίνει ότι ο άνθρωπος είναι μόνος, αλλά ότι αισθάνεται μόνος. Από την άποψη αυτή, η μοναξιά διαφέρει από την κοινωνική απομόνωση, η οποία έχει αντικειμενική συνδήλωση και χαρακτηρίζεται από την απουσία σχέσεων με άλλους ανθρώπους ή/και από πολύ μικρό αριθμό ουσιαστικών δεσμών²⁵.

²⁴ Όπως ορίζονται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, σχετικά με την εκπαίδευση και την κατάρτιση των εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας (ΕΕ C 412 της 9.12.2019) και στη σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με τη μάθηση για την πράσινη μετάβαση και τη βιώσιμη ανάπτυξη (ΕΕ C 243 της 27.6.2022).

²⁵ Έκθεση επιστημονικών στοιχείων για τη χάραξη πολιτικής του Κοινού Κέντρου Ερευνών, Baarck, J., Balahur-Dobrescu, A., Cassio, L.G., D'hombres, B., Pasztor, Z. και Tintori, G., Loneliness in the EU. Insights from surveys and online media data (Η μοναξιά στην ΕΕ – Συμπεράσματα από έρευνες και στοιχεία από διαδικτυακά μέσα ενημέρωσης), Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο, 2021.

Προοπτική για τη νεολαία με βάση τα δικαιώματα²⁶: η προοπτική για τη νεολαία με βάση τα δικαιώματα συνδέει τους στόχους των εθνικών πολιτικών για τη νεολαία με τα δικαιώματα των παιδιών και των νέων όπως κατοχυρώνονται στις διεθνείς συμβάσεις, τη νομοθεσία και τα κανονιστικά πλαίσια. Θα πρέπει να βασίζεται σε έρευνες και στατιστικές και να αποσκοπεί στη δημιουργία συνθηκών για την ένταξη των νέων στη γενική ανάπτυξη της κοινωνίας, τόσο με δικές τους πρωτοβουλίες όσο και με πρωτοβουλίες των υπεύθυνων λήψης αποφάσεων. Η προοπτική για τη νεολαία με βάση τα δικαιώματα μπορεί να λειτουργεί ως μέθοδος για να αποκτούν οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων τις σχετικές ικανότητες ώστε να λαμβάνουν υπόψη τις απόψεις των νέων κατά τη λήψη των αποφάσεων.

Κοινωνική διάσταση της βιώσιμης ανάπτυξης: η βιώσιμη ανάπτυξη ορίζεται κοινώς ως ανάπτυξη που ικανοποιεί τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να θέτει σε κίνδυνο την ικανότητα των μελλοντικών γενεών να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες²⁷. Στο πλαίσιο αυτό απαιτείται η κάλυψη των βασικών αναγκών κάθε ανθρώπου και η παροχή σε όλους της δυνατότητας να εκπληρώσουν τις προσδοκίες τους για μια καλύτερη ζωή. Η βιώσιμη ανάπτυξη περιλαμβάνει τρεις διαστάσεις: οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική. Η κοινωνική διάσταση της βιώσιμης ανάπτυξης εδράζεται στις βασικές αξίες της ισότητας και της δημοκρατίας, που περιλαμβάνουν και την ουσιαστική πραγμάτωση όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων —πολιτικών, ατομικών, οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών— για όλους τους ανθρώπους. Το 2021 το Συμβούλιο επιβεβαίωσε τη σημασία της ενίσχυσης της κοινωνικής διάστασης της βιώσιμης ανάπτυξης για την προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ισότητας των φύλων, της ένταξης, της ανθρώπινης ανάπτυξης, της κοινωνικής συνοχής και της ισότητας σε όλες τις μορφές της, καθώς και του κοινωνικού διαλόγου, της υγείας και ασφάλειας στην εργασία και της αξιοπρεπούς εργασίας²⁸.

²⁶ Σουηδικός Οργανισμός Νεολαίας και Κοινωνίας των Πολιτών.

²⁷ ΟΗΕ, Έκθεση της Διεθνούς Επιτροπής για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη, «Our common future» («Το κοινό μας μέλλον»), [έκθεση Brundtland], A/42/427, 1987.

²⁸ Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την επιτάχυνση της υλοποίησης της Ατζέντας 2030 του ΟΗΕ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη — Καλύτερη ανοικοδόμηση στον απόηχο της κρίσης COVID-19 (έγγρ. 9850/21).